

Andrzej Marcinkowski

Pytania i odpowiedzi prawne

Palestra 42/5-6(485-486), 201-202

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Andrzej Marcinkowski

Czy adwokat bez ryzyka może nie opłacić skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego, jeżeli podlega ona wpisowi stałemu?

Przepis § 24 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z 28 września 1995 r. w sprawie ustalenia struktury organizacyjnej Naczelnego Sądu Administracyjnego i regulaminu jego działania (Dz.U. Nr 112, poz. 540) stanowi, że po wpłynięciu skargi przewodniczący wydziału (prezes ośrodka zamiejscowego) wzywa do uiszczenia wpisu od skargi, chyba że strona uiściła już wpis bez wezwania albo zgłosiła wniosek o zwolnienie jej od kosztów sądowych lub nie ma obowiązku uiszczenia wpisu.

Według brzmienia § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z 3 października 1995 r. w sprawie wpisu od skarg na decyzje administracyjne oraz inne akty i czynności z zakresu administracji publicznej (Dz.U. Nr 117, poz. 563) przewodniczący wydziału (prezes ośrodka zamiejscowego) wzywa do uiszczenia wpisu po wniesieniu skargi.

Przepis art. 36 ust. 3 ustawy z 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) stanowi, że w sprawach skarg stosuje się odpowiednio przepisy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Adwokatom przypominać nie trzeba, że zgodnie z treścią art. 17 ustawy z 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 24, poz. 110 ze zm.) pisma wnoszone przez adwokata, które nie są opłacone, zwraca się bez wezwania o uiszczenie opłaty, jeżeli pismo podlega opłacie w wysokości stałej, a środki prawne odrzuca.

W sprawie, w której adwokat wnosząc skargę nie uiścił wpisu stałego, Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wniósł rewizję nadzwyczajną od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego odrzucającego skargę. Sąd Najwyższy postanowieniem z 24 września 1997 r., III RN 43/97, uwzględniając rewizję nadzwyczajną uchylił zaskarżone postanowienie NSA (OSN Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Nr 6, poz. 172). Teza tego orzeczenia brzmi:

„Odrzucenie, bez uprzedniego wezwania do uiszczenia wpisu stałego, skargi wniesionej do NSA przez adwokata jest możliwe tylko wtedy, gdy sama treść skargi wskazuje, że jest ona niedopuszczalna”.

W uzasadnieniu Sąd Najwyższy stwierdził, że w postępowaniu przed NSA przepisy dotyczące kosztów pobieranych w sprawach cywilnych stosować należy

tylko odpowiednio, a przepis art. 17 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nie znajduje zastosowania. Tego rodzaju rozstrzygnięcie Sąd Najwyższy uznał jako zgodne „z zasadą *in dubio pro actione* wynikającą, między innymi, z przepisu art. 6 ratyfikowanej przez Polskę Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Zasada ta powoduje, że w wypadkach wątpliwych należy wypowiedać się na rzecz otwarcia drogi do merytorycznego rozstrzygnięcia jej sprawy przez niezawisły sąd”.

Z przykrością stwierdzić trzeba, że polski ustawodawca był odmiennego zdania. W chwili opublikowania cytowanego orzeczenia Sądu Najwyższego § 7 rozporządzenia Rady Ministrów z 3 października 1995 r. w sprawie wpisu od skarg na decyzje administracyjne oraz inne akty i czynności z zakresu administracji publicznej (Dz.U. Nr 117, poz. 563) został uzupełniony przez dodanie drugiego zdania w brzmieniu: „Nie dotyczy to wpisu stałego od skargi wniesionej przez adwokata lub radcę prawnego”. Uzupełnienie to nastąpiło rozporządzeniem Rady Ministrów z 19 grudnia 1997 r. zmieniającym rozporządzenie wyżej przytoczone (Dz.U. Nr 157, poz. 1032). Przepis ten obowiązuje od 7 stycznia 1998 r.

Tak więc z naciskiem należy zwrócić uwagę, że w sprawach skarg wnoszonych do NSA przez adwokatów lub radców prawnych istnieje konieczność jednoczesnego uiszczenia wpisu stałego pod rygorem odrzucenia skargi. Tym samym opublikowane obecnie orzeczenie Sądu Najwyższego może wprowadzić w błąd, który byłby nieodwracalny w skutkach.